

Sve je to Slovenija!

Slovenija je jedna od manjih i mlađih država koja se pojavila na zemljovidu tek 1991. godine. Njenu izuzetnost karakterizira položaj na spoju Alpa, Sredozemlja s tajanstvenim Krasom i širina Panonskih ravnica. Raznolika i bogata prirodna i kulturna tradicija oduvijek je budila kreativno stvaralaštvo literarnih i drugih umjetnika. Kao raj pod Triglavom Sloveniju je opisivao Cankar, jedan od najvećih slovenskih književnika. Iz takvih danosti niknula je država koja je tek prestupila prag punoljetnosti. Danas je članica svih važnijih međunarodnih organizacija, među njima Europske unije i NATO-a. Kao prva među novima, u prvoj polovini prošle godine predsjedavala je Vijeću Europske unije.

U prirodi Slovenije prevladava zelena boja, a inače državu karakterizira šarolikost i razigranost na svim područjima. Slovenac je izuzetno ponosan na dostignuća svojih sunarodnjaka, a povijesna, kulturna i prirodna baština predstavlja pravi izvor nadahnuća. Gdje bismo se još mogli diviti sušnicama za sijeno, lipicancima, potoci - savijenom kolaču, košnicama, kranjskoj pčeli, mučiti se sa dvojinom u gramatici ili proučavati mnogobrojne jezične dijalekte na tako malom geografskom području? Ili, divili se velikim imenima kulture (kao što je arhitekt Jože Plečnik), značajnim izumima (logaritmi), brojnim uspješnim sportašima, nacionalnim sportovima (planinarenje, trčanje) i neokrjnoj prirodnoj ljepoti. Takav povijesni zapis utjecao je kroz tisućljeća na nacionalnu kulturu i karakter mlade države.

DRUŠTVO NA SUNČANOJ STRANI ALPA

Slovenaca ima nešto više od dva milijuna, tako da bi svi zajedno mogli živjeti u predgrađu bilo kojeg od većih svjetskih gradova. Ako zaokružimo, u Sloveniji živi približno 100 stanovnika na km² što u europskom okviru znači oko polovinu prosjeka. Osim većinskog stanovništva slovenskog nacionalnog podrijetla, u Sloveniji žive u pograničnom području s Mađarskom i Italijom još te dvije narodne manjine kojima Ustav garantira sva prava. U Sloveniji žive i različite etničke grupe sa stalnim ili privremenim prebivalištem, uglavnom s područja Zapadnog Balkana. Slovenci su domoljubi koji cijene kvalitetu života. Slovenci bi se opisali kao vrijedni, marljivi i aktivni ljudi, individualisti koji dobro govore strane jezike. Ponosni su na svoju kulturu i jezik kojeg prepoznaju kao veliku vrijednost i kao dio nacionalnog identiteta. Kao jedan od najvećih narodnih simbola smatra se Triglav u Julijskim Alpama, najviši slovenski vrh i planina koja je postala više od toga – simbol i obožavanje istog postalo je mit. Slovenci prihvaćaju različitosti. Zanimljivo je da mnogo putuju, ali se rijetko sele. Slovenci su

dobro obrazovani i imaju nisku stopu nezaposlenosti. Isto kao i druga suvremena europska društva, suočavaju se sa starenjem stanovništva i niskim natalitetom.

DRŽAVA

Slovenija je demokratska republika, koja spada u generaciju mlađih demokracija u Europi. Neovisnost i samostalnost Slovenija je proglasila 25. lipnja 1991. godine na temelju plebiscitne odluke pola godine ranije. Čak 88,2 posto birača glasovalo je za samostalnost, a odziv birača iznosio je 90 posto. Uslijedilo je međunarodno priznavanje i prijem u društvo članica Organizacije ujedinjenih naroda. Slovenija je postala članica EU 2004. godine, a 2007. godine uvođenjem eura, ušla je u europsku monetarnu uniju i 2008. godine kao prva među novim članicama predsjedavala Vijeću EU. Već od svoje punoljetnosti Slovenija postaje važan međunarodni igrač – mjesto gdje se susreću visoki državni velesila, članica brojnih međunarodnih organizacija, država koja ima prijateljske odnose s drugim državama diljem svijeta. Iako mlada, Slovenija je zrela i iskusna država koja se intenzivno uključuje u međunarodne tokove.

Brze činjenice

Službeni naziv:
REPUBLIKA SLOVENIJA

Politički sistem: Parlamentarna demokracija
Glavni grad: Ljubljana
Površina: 20.273 km²
Populacija: 2.062.874 (2015)
Valuta: Euro (1 EUR = 100 centa)

Jezič: slovenski; na nacionalno miješanim područjima također talijanski i mađarski

Pozivni broj: +386
Vremenski pojas: GMT/UTC +1

I FEEL SLOVENIA

Važni telefonski brojevi:

112 Hitna pomoć
112 Pomoć vatrogasaca
113 Policija
1188 Opće informacije
1987 Pomoć na cesti

Uporabne internetske stranice:

Općenito o Sloveniji: www.slovenia.si, www.slovenia.info
Vlada Republike Slovenije: www.vlada.si
Ured za komunikaciju: www.ukom.gov.si
Republika Slovenija: www.gov.si
Automobilski savez Slovenije: www.amzs.si
Vrijeme: www.arso.gov.si

Izdavač: Ured za komunikaciju, Ljubljana, 2015

hrvaški jezik

Ustav Republike Slovenije određuje parlamentarni sistem koji se temelji na podjeli vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast. Najviše zakonodavno tijelo je Državni zbor koji ima devedeset članova izabranih na četverogodišnji mandat. Od toga je po jedan predstavnik talijanske i mađarske manjine. Izvršnu vlast predstavlja vlada, a predsjednik države je vrhovni zapovjednik oružanih snaga i predstavlja državu izvan njenih granica. Izabran je na petogodišnji mandat.

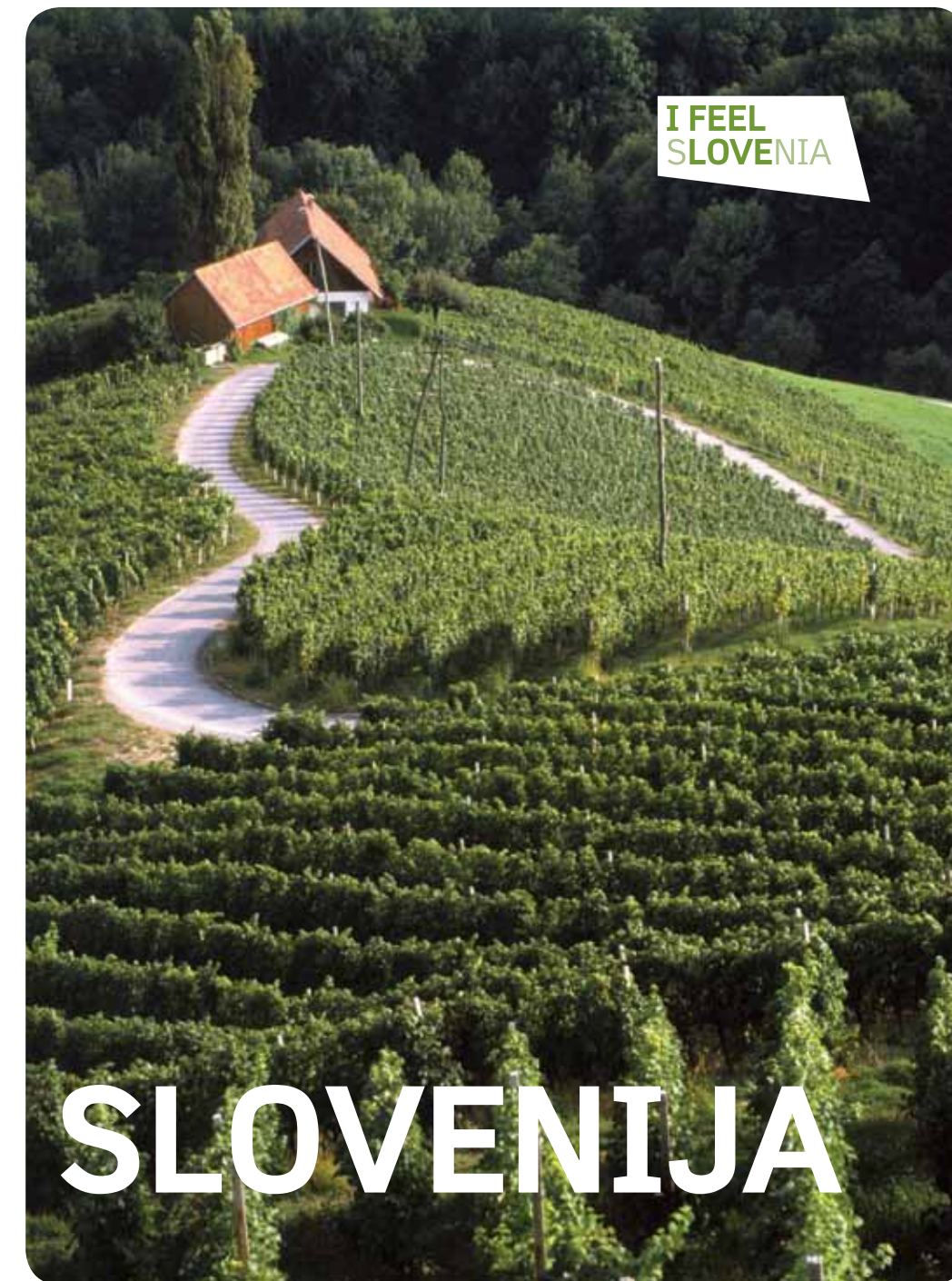
POVIJEST

Prve dane svoje državnosti Slovenija je doživjela već prije više od tisuću godina, kad su se južnoslavenski preci naselili na tom području i osnovali kneževinu Karantaniju. Povijesničari smatraju da je to bila jedna od najdemokračnijih i avangardnih država onog vremena. Stoga ne iznenađuje da su se u vrijeme Thomasa Jeffersona pisci američkog ustava ugledali u načela Karantanije. Još i danas slučajni putnik kroz slovenske ravnice i gore može uživati u bogatoj kulturnoj baštini i tradiciji. Mnogo toga je ostalo također iz vremena habsburške vladavine. Slovenci su se naime, tek 1918. godine udružili s Hrvatima i

Srbima u kraljevinu koja se kasnije promijenila u Jugoslaviju. Nakon raspada socijalističke Jugoslavije 1991. godine, u slovenskoj povijesti je započelo potpuno novo doba – samostalna Slovenija. Možda će školarci iz različitih krajeva svijeta misliti da je povijest Slovenije pravo ostvarenje snova svakog od njih. Nacionalni identitet stoljećima se očuvao preko jezika i kulture. Umjetničko stvaralaštvo među Slovencima u vrijeme narodnog preporoda bilo je u velikoj mjeri povezano s činjenicom da nemamo vlastitu državu. Slovenski jezik je postao srž nacionalnog identiteta i njegov branik. Ostale umjetničke vrste slijedile su uzor i kasnije dodale svoj doprinos jačanju nacionalnog identiteta.

GOSPODARSTVO

Devedesete godine obilježio je gospodarski napredak značajan za uspješnije tranzicijske države, a prelazak u tržišno gospodarstvo bio je relativno bezbolan. Gospodarski rast bio je u proteklom razdoblju velik, čak veći od prosjeka u Europskoj uniji. Zaposlenost žena je također među višima. Slovenska poduzeća su se kod kuće i u inozemstvu proslavila s brojnim uspješnim i visoko inovativnim proizvodima. Jeste li već čuli za

Špičnik. Foto: Vladimir Toš

skije Elan na kojima su pobjeđivali skijaški asovi? Ili pak za jedrilice Seaway, ultralagane avione Pipistrel? Možda za vrhunske i oblikovno dovršene kućanske aparate Gorenje? Sva manja ali visoko inovativna poduzeća koja sa svojim proizvodima ustrajno prodiru na strana tržišta niti ne možemo nabrojiti. Na dobre poslovne rezultate utječe više činitelja - od poslovične marljivosti Slovenaca, geografskog položaja na spoju trgovačkih putova, do brige za okoliš, motiviranosti i inovativnosti. Sve to daje slovenskom gospodarstvu pečat butičnosti. Gospodarstvo je usmjereno u uslužnu djelatnost i Slovenija se može pohvaliti s vrhunskim uslugama na području informacijske tehnologije. Razvijena je farmaceutska i automobilska industrija. Među značajnijim gospodarskim granama su i prehrambena industrija, električni aparati, metaloprerađivačka industrija, kemijska industrija. Sve važnija gospodarska grana postaje također turizam.

ZNANOST I RAZVOJ

Za današnje slovenske znanstvenike poznato je da nastavljaju jaku znanstvenu tradiciju Slovenije koja je u svjetsku riznicu znanja

pridonijela mnoge izume. Stoje na ramenima velikana koji su djelovali u vrijeme kad nije bilo internetskih veza i studirali uz svijeće; to su znanstvenici kao što su: Janez Vajkard Valvasor (član Kraljevog društva iz Londona, 17. stol.), Jurij Vega (logaritamske tablice, 18. stol.), Jožef Stefan (zakon o zračenju, 19. stol.), Fritz Pregl (dobitnik Nobelov nagrade na području organske kemije, rano 20. stol.) ili Herman Potočnik Noordung, raketni inženjer. Rad spomenutih pionira nastavlja se na području istraživačkih i razvojnih aktivnosti u suvremenoj Sloveniji. Aktivnosti na području istraživanja i razvoja izrazito su višeslojne i zbog očuvanja visokokvalitetnih standarda poznate diljem svijeta. Na nekim istraživačkim područjima kao što su računarske znanosti ili nanotehnologije Slovenija se svrstava među najbolje države na svijetu. Znanje je jedan od glavnih stupova nacionalnog razvoja, a politika istraživanja u Sloveniji se provodi isto kao u svim suvremenim razvijenim državama. Od 1991. godine Slovenija se aktivno uključuje u programe za istraživanje i razvoj EU kao i u druge europske programe na tom području, a do sada je sudjelovala u više od tisuću projektnih europskih istraživačkih okvirnih programa.

Turizam

Svako godišnje doba je pravo vrijeme za posjet Sloveniji. Taj zeleni predio Europe zaista je posebno mjesto – bilo gdje prijedete državnu granicu, dočekati će vas iznimna raznolikost pokrajine koja se spektakularno mijenja, ljubazni ljudi, odlična hrana, lječilišta i toplice, seoska turistička gospodarstva i sportske aktivnosti nude za svakog ponešto. Pravi raj za maženje.

Kratka vožnja tek nešto više od dva sata, dovest će vas od mediteranskog plavetnila do alpskih vrhova. Od tamo nije daleko do panonskih ravnica niti do nježno zaobljenih brežuljaka Dolenjske. Negdje na putu je i tajnoviti Kras sa svojim podzemnim svijetom. Zajedničko svemu tome je zelena boja i naravno, netaknuta priroda. Da ne spominjemo termalna vrela! Sve je pri ruci i lako dostupno, zato posjeta Sloveniji postaje doživljaj kojeg želite doživjeti ponovo i još jednom! U Sloveniji sije sunce više od 2000 sati godišnje, zato svako godišnje doba nudi prijatan odmor. Postoje mnoga prekrasna mjesta za sve, pa i najzahtjevnije goste. Igrališta za golf, skijališta, različiti sportski kapaciteti, adrenalinske i druge sportske aktivnosti neće razočarati ni najzahtjevnije ljubitelje sporta. Na raspolaganju je biciklizam, planinarenje, ekstremni sportovi i različite priredbe za rekreaciju.

A što se najviše sviđa strancima koji posjete Sloveniju? Ponajprije su tu izrazi oduševljenja. Zatim slijede odgovori kako je Slovenija ugodna zemlja koja umiruje duh i oživi tijelo, posebno zbog svoje netaknute prirode, blagog podneblja, gostoljubivosti, ljubaznih ljudi i brojnih termalnih vrela. Rado dodaju kako je veličina Slovenije upravo u bogatstvu različitosti, u vrijednostima koje su nastajale stoljećima kroz suradnju čovjeka s prirodom i kako je Slovenija uređena, moderna i sigurna država. Nema razloga ne vjerovati im.

Logarska dolina. Foto: Jakše-Jeršič

Lipica je mjesto izvora svjetski poznate pasmine konja lipicanera. Foto: Darinka Mladenović

Kulinarski užici Slovenije

Kulinarska slika suvremene Slovenije odražava utjecaj kulture i civilizacije iz alpske, sredozemne i panonske regije. Stoljeća društvenog i povijesnog razvoja na tom su spoju stvorila posebne vrste kulture i stila života, ne u smislu asimilacije, nego u smislu stvaranja jedinstvene i izvorne raznolikosti i na području kulinarstva. Tradicionalno slovensko kulinarstvo temelji se na žitaricama, svježim mliječnim proizvodima, mesu, ribama, povrću, krumpiru, maslinama i pršutu. Ovisno o regiji udružuje ruralne utjecaje, utjecaje građanstva i različitih kaluderskih redova. Osim kulinarske ponude, izuzetna raznolikost slovenske vinske karte osigurava vrhunske gurmanske užitke. Ljubitelji užitaka očekuju još termalna vrela i lječilišta, ponuda seoskih turističkih gospodarstava i vrhunske restauracije.

Potica. Foto: Tomo Jeseničnik

Škocjanske jame. Foto: Jakše-Jeršič

Piran. Foto: Jakše-Jeršič

Kultura i umjetnost

Umjetnost i kultura zauzimaju posebno mjesto u slovenskoj povijesti jer su Slovencima u prošlosti na razne načine pomagale nadoknaditi pomanjkanje nacionalnih političkih i institucija vlade. Odnos Slovenaca prema nacionalnoj kulturi zaista je intenzivan, a Slovenija se ponosi s prilično dobro razvijenom mrežom kulturnih institucija, organizacija i kulturnih udruženja koja možemo usporediti s većinom europskih država. Bogati kulturni život ne odvija se samo u najvećim gradovima u zemlji, nego gotovo u svakom kutu Slovenije.

Gotovo svaki Slovenac je u svojoj nutрини pjesnik, slikar, kuhar, plesač, vinar, glazbenik, režiser,

glumac, blogger, rezbar. Iz svega što voli, zna napraviti umjetnost. Osim umjetnika spretnih ruku i različitih obrta koji se već kroz stoljeća prenose iz generacije u generaciju, Slovenci su uspješni i u mnogim suvremenim umjetnostima, dostupnim svim generacijama. Nevjerojatno dobro su posječene kulturne priredbe – razni festivali (posebno u ljetnim mjesecima) oduševljavaju posjetitelje koji dolaze iz bliza i daleka. Omiljeno je kazalište, koncerti, Slovenci vole čitati i ponosni su na svoju kulturnu baštinu. Treba spomenuti France Prešerna, pjesnika koji je postao ponos slovenske poezije i autora slovenske himne Zdravljice. Ista poziva na suživot naroda i zdravica je svim ljudima dobrog srca.

Kurenti. Foto: Tomo Jeseničnik

Idrijska čipka. Foto: Jaka Vinšek

Glazbena grupa Perpetuum Jazzile. Foto: Irena Herak/Minutainmanj

Balet Ljubljana. Foto: SNG Opera i balet

I feel Slovenia ili »slovenska zelena«

Slovenija se predstavlja s robnom markom »I feel Slovenia« koja temelji na zelenoj boji jer više od polovice države pokrivaju šume. Izražava ravnotežu između prirode i marljivosti Slovenaca, govori o neokrnjenoj prirodi i volji za njenim očuvanjem. Više od polovice države prekrivaju šume – u Sloveniji zaista prevladava zelena boja, »slovenska zelena« koja izražava ravnotežu između smirenosti prirode i marljivosti Slovenaca. Govori o netaknutoj prirodi i našoj usredotočenosti da je takvom i očuvamo. Simbolizira ravnotežu životnog stila koji udružuje ugodnu uznemirenost kojom slijedimo osobne želje sa zajedničkom vizijom ići dalje s prirodom. Slovenska zelena opisuje i slovensku usmjerenost u elementarno, u to što osjećaju pod svojim rukama. Ništa manje važno nije i to što slovenska zelena govori o skladnosti svih osjećaja kojima možemo doživjeti Sloveniju. Zato se Slovenije nikad ne prisjećamo po slikama. Uspomena na Sloveniju udružuje miris šume, žubor potoka, iznenađujući okus vode te mekoću drveta. Sloveniju osjećamo.

Ljubljana. Foto: Ured za komunikaciju